

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

AIDS Világnap 2008. december 1.	553
HIV/AIDS helyzet, 2007	554
Magyarországi HIV/AIDS helyzet, 1985-2008	557
Fertőző betegségek adatai	560

AIDS VILÁGNAP 2008. DECEMBER 1.

Húsz éve annak, hogy az ENSZ AIDS elleni küzdelmet irányító nemzetközi szervezete, a UNAIDS meghirdette az első AIDS világnapot.

Mára a HIV betegség egy krónikus, jó életminőséget engedő, kezelhető betegséggé vált, de a szolidaritás és a figyelemfelkeltés fontossága csöppet sem veszített aktualitásából.

A fejlődő világban és a közepes jövedelmű országokban a HIV-fertőzöttek csupán 31%-a részesül gyógyszeres kezelésben. A HIV-fertőzöttek száma csaknem háromszor olyan gyorsan nő, mint azoké, akiknél megkezdik az antivirális kezelést.

Az ENSZ 2010-re tűzte ki azt a célt, hogy mindenki egyforma eséllyel jusson hozzá a kezeléshez.

Mindannyiunknak van feladata: a vezetők tartsák meg ígéreteiket, az egyének lépjenek fel a kiközösítés és a megbélyegzés ellen.

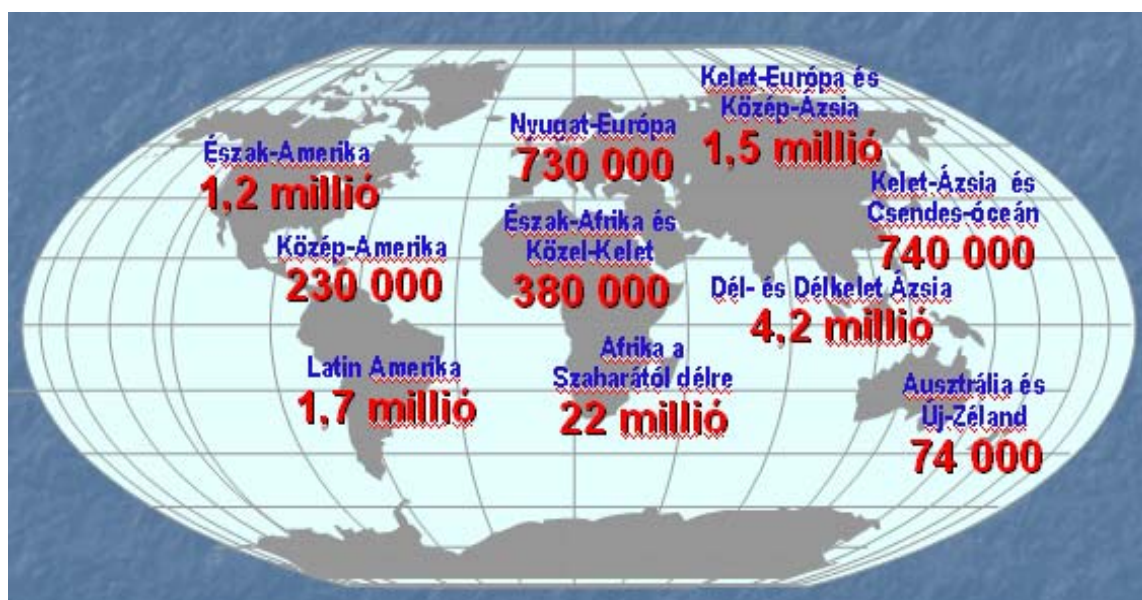
HIV/AIDS HELYZET, 2007

Globális adatok

2007 végén a UNAIDS/WHO becslése szerint **33 millió HIV-fertőzött, illetve AIDS beteg** élt a Földön (1. ábra). 2007-ben az új HIV-fertőzöttek száma a 2001. évi 3 millióról **2,7 millióra csökkent**. Összességében nő az élő HIV-pozitív személyek és AIDS betegek száma, ami egyrészt az újonnan felderített esetek növekvő számának, másrészt a mind szélesebb körben elérhető antivirális kezelés hatásának tulajdonítható.

1. ábra

Életben lévő HIV-fertőzött/AIDS beteg felnőttek és gyermekek becsült száma 2007 végén

Összesen: 33 millió (30-36 millió)

Az AIDS okozta halálozások száma 2007-ben kétmillió volt, ezzel együtt a világjárvány során 36 millió ember halt meg AIDS következtében.

A járvány a Szaharától délre fekvő afrikai országokat sújtja leginkább, a HIV-fertőzések 67%-a, az AIDS halálesetek 72%-a ebben a régióban fordult elő.

2007-ben kb. 370 000 15 éven aluli gyermek fertőződött, a HIV-fertőzött gyermekek globális száma 2001 és 2007 között 1,6 millióról 2 millióra növekedett. 2002 óta a HIV vertikális terjedésének megelőzése érdekében bevezetett intézkedéseknek köszönhetően az újonnan fertőződött gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat. (A pozitív anyák és az újszülöttek kombinált antivirális kezelése azt eredményezi, hogy a csecsemők fertőződési indexe 30%-ról 2% alá csökken).

WHO Európai Régió

Az Európai Betegségmegelőző és Járványügyi Központ által 2008. november 25-én közzétett adatok szerint 48 892 újonnan diagnosztizált HIV-fertőzöttet jelentettek a WHO Európai Régiójából 2007-ben (49 ország jelentett az 53-ból). **A régióban 1 millió lakosra számítva átlagosan 76 újonnan felderített HIV-fertőzöttet diagnosztizáltak. Az incidencia Kelet-Európában volt a legmagasabb** (165 eset/1 millió lakos), Nyugat-Európában 77, Közép-Európában 10 újonnan diagnosztizált eset jutott 1 millió lakosra (I. táblázat).

Az újonnan diagnosztizált HIV-fertőzöttek a WHO Európai Régiójában, 2007

	Nyugat-Európa*	Közép-Európa	Kelet-Európa**
A diagnosztizált esetek száma	22 877	1 801	22 793
Incidencia (per 1 millió)	76,1	9,6	164,8
15-29 évesek aránya (%)	26	41	40
A nők aránya (%)	32	24	36
Domináns terjedési mód	Heteroszexuális (51%)	Heteroszexuális (54%)	Intravénás droghasználó (57%)

*Nincs adat Ausztriából, Monacóból, Olaszországból, Spanyolországból

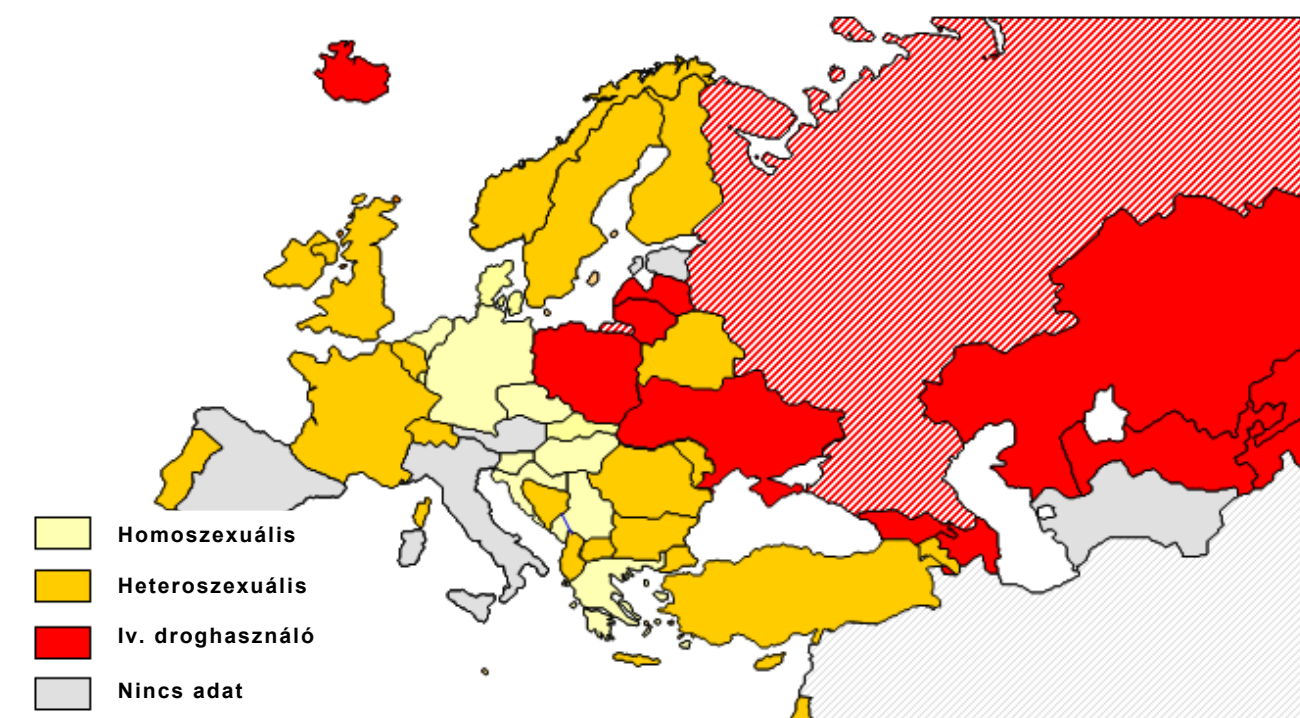
** Nincs adat Oroszországból

Négy országban 1 millió lakosra vonatkoztatva, több mint 200 esetet diagnosztizáltak ebben az évben (**Észtország**: 472 eset/1 millió lakos, **Ukrajna**: 285 eset/1 millió lakos, **Portugália**: 217 eset/1 millió lakos, **Moldova**: 204 eset/1 millió lakos). Az európai átlagnál magasabb az újonnan regisztrált HIV-fertőzések gyakorisága Litvániában, Kazahsztánban, Üzbegisztánban, Nagy-Britanniában, Belorussziában és Svájcban.

A 2007-ben jelentett HIV-fertőzöttek egyharmada a 15-29 évesek korcsoportjába tartozott, a férfi-nő arány 2:1 volt. A fertőzöttek közel fele heteroszexuális, egyötöde homoszexuális kapcsolat révén fertőződött. Az esetek egyharmadában intravénás kábítószer-használat játszott szerepet a HIV akvirálásában. A HIV terjedését Nyugat- és Közép-Európában a szexuális, Kelet-Európában döntően az intravénás kábítószer-használattal összefüggő kockázatos magatartás befolyásolja (2. ábra).

2. ábra

Domináns terjedési mód az újonnan diagnosztizált HIV-fertőzöttek között, 2007-ben

2007-ben 5 244 AIDS megbetegedést diagnosztizáltak a WHO Európai Régiójának 48 tagállamában. Minden 1 millió lakosra kilenc megbetegedés jutott.

A MAGYARORSZÁGI HIV/AIDS HELYZET, 1985-2008. SZEPTEMBER 30.

1985-től 2008. szeptember 30-ig **összesen 1 583 HIV-pozitív személyt regisztráltak**, közülük 1 399 nevesített, 184 anonim (**3. ábra**). Ebben az évben **98 újonnan HIV-pozitív személyt** derítettek fel Magyarországon, kissé többet, mint az előző év ugyanezen időszakában (87).

A kumulatív HIV incidencia a 2008. év harmadik negyedének végén 157 eset/millió lakos volt.

2007-ben egymillió lakosra 12 újonnan diagnosztizált HIV-fertőzött jutott, hatszor kevesebb, mint a WHO Európai Régiójában.

Az 1985-2008. szeptember 30-ig regisztrált, ismert HIV-pozitívok 85%-a férfi, 15%-a nő. Ebben az évben a verifikált HIV-fertőzöttek 90%-a férfi (67), 10%-a (7) nő. **A férfiak dominanciája a korábbi években tapasztaltnál is erőteljesebb (4. ábra).**

A hazánkban regisztrált HIV-pozitív személyek 22%-a külföldi. 1985 óta 74 országból beutazó, 352 külföldi állampolgárnál igazoltak HIV-fertőzést. 2008-ban eddig 7 importált esetet regisztráltak.

A 2008. szeptember 30-ig bejelentett ismert rizikócsoportú HIV-pozitív személyek 68%-a homo/biszexuális, 23%-a heteroszexuális kapcsolat révén fertőződött. **Az eddig rendelkezésre álló adatok szerint a 2008. évben felderített HIV-pozitív személyek 90%-a szexuális úton szerezte a fertőzést**, döntő többségük a homo/biszexuálisok rizikócsoportjába tartozott.

A hemofíliások illetve transzfúziós recipiensek az ismert HIV-fertőzöttek 2,7%-át, illetve 2%-át teszik ki. Az utolsó, 2007-ben regisztrált HIV-pozitív transzfúziós recipiens külföldön kapott vérkészítményt, francia állampolgár volt.

1985-től napjainkig 22 olyan HIV-pozitív személyre derült fény, aki intravénás kábítószer-használat révén fertőződött. 2007-ig bezárólag minden HIV-pozitív kábítószer-használó külföldi volt, vagy külföldön fertőződött. **A hazai intravénás kábítószer-használók között ebben az évben eddig két magyar állampolgárságú fiatal férfi HIV-fertőzöttségét verifikálták.**

2008-ban Magyarországon **a HIV-fertőződés kockázata a fiatal felnőtt férfiak között volt a legmagasabb**: az esetek 80%-a a 20-39 évesek csoportjába tartozott. A megelőző évekhez képest emelkedett a 20-29 éves életkorban diagnosztizált fertőzések aránya. A legfiatalabb HIV-fertőzött 22 éves volt.

Kiemelésre érdemes, hogy **sem a gyermekek, sem az újszülöttek között nem diagnosztizáltak HIV-fertőzést.** (1985-2008. szeptember 30. között 7 olyan HIV-pozitív újszülöttről/gyermekről szereztek tudomást, akik vertikális transzmisszió révén fertőződtek.)

Az 1 305 ismert lakóhelyű HIV-pozitív személy 60%-a budapesti, 9%-a Pest megyei lakos volt. Vidéken az átlagnál (27) magasabb esetszámot regisztráltak Fejér, Bács-Kiskun és Hajdú-Bihar megyében.

2008. szeptember 30-ig összesen **567 HIV-fertőzött betegedett meg AIDS-ben, közülük 293-an meghaltak.** Az elmúlt öt évben az újonnan bejelentett AIDS betegek száma 22 és 33 között változott, évente átlagosan 9 halálozás fordult elő.

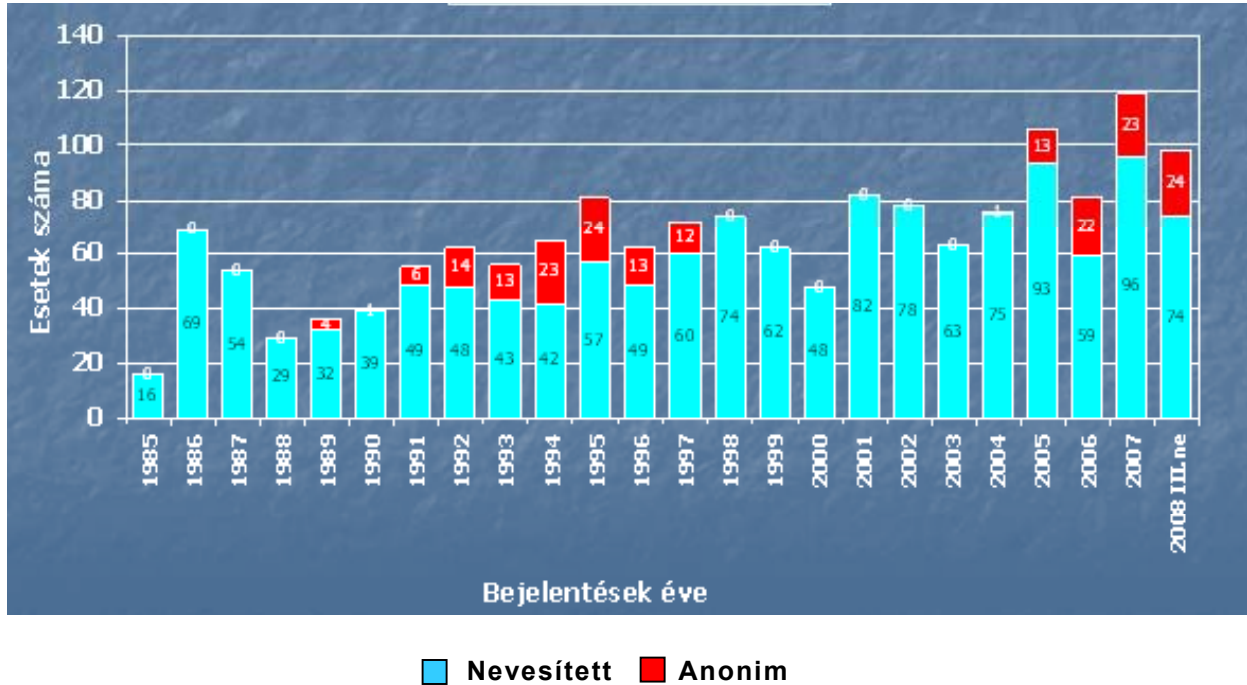
2008. szeptember 30-ig 17, az előző év hasonló időszakával csaknem megegyező számú AIDS beteget jelentettek (15 férfi, 2 nő). Az év első kilenc hónapjában 1 halálesetet regisztráltak. A halálozások számának csökkenése egyértelműen bizonyítja, hogy **a krónikus HIV-fertőzés hazánkban is hatékonyan kezelhető.**

Az elmúlt öt évben az AIDS betegek jelentős hányadánál (60%) a HIV pozitívítás nem volt ismert az AIDS diagnózisának megállapításakor. Ez a sajnálatos tény még inkább alátámasztja a szűrővizsgálatok és a korai diagnózis jelentőségét.

A nemzetközi szakmai szervezetek becslése szerint (WHO/UNAIDS) Magyarországon az életben lévő HIV-fertőzöttek száma (2 800) kb. négyszerese a jelenleg ismert HIV-pozitívak számának, a fertőzöttek jelentős része nem tud arról, hogy HIV-pozitív.

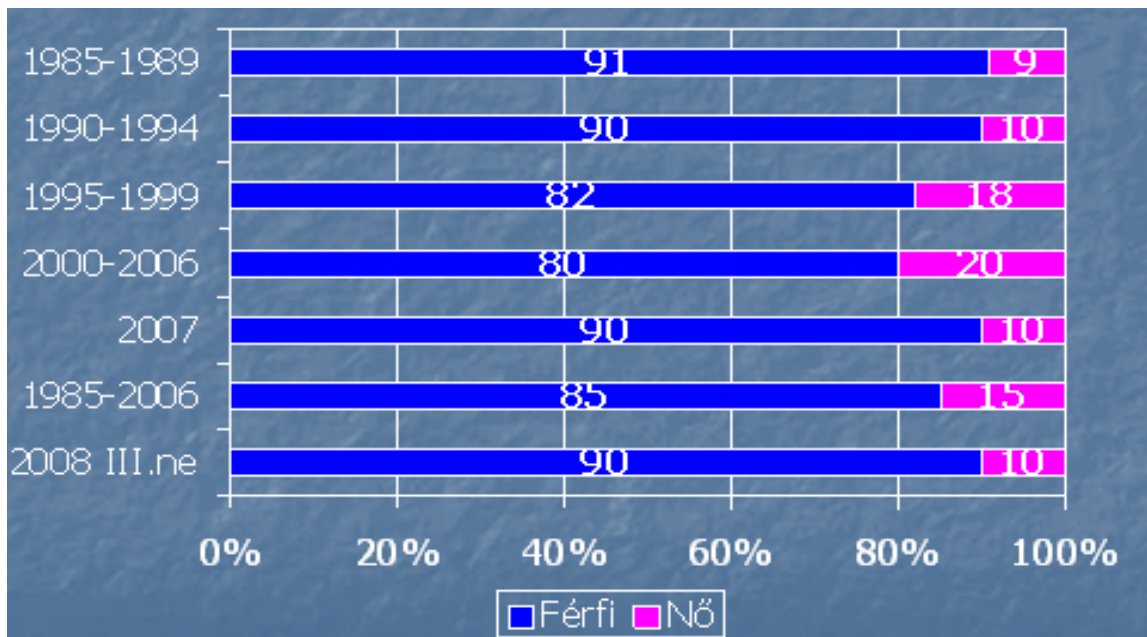
3. ábra

A diagnosztizált HIV-pozitívok évenkénti száma Magyarországon, 1985-2008 III. negyedév

4. ábra

A diagnosztizált HIV pozitív személyek nemek szerinti megoszlása Magyarországon, 1985-2008 III. negyedév

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A 2008. november 17-23. közötti időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **salmonellosisok** száma az előző héthez képest negyedével emelkedett. A betegség **járványügyi helyzete kifejezetten kedvezőtlen volt**, a megbetegedések száma mintegy duplája az előző év azonos heti értéknek, illetve a 2002-2006. évek azonos hetére jellemző medián értéknek. A megbetegedések több mint felét Baranya (25 eset), Somogy (82) és Vas (32) megyéből jelentették. Az esetek többsége a november 3-17. között lezajlott területi járványhoz tartozó betegek utólagos bejelentéséből származik. A **campylobacteriosisok** száma mérsékelten csökkent az előző hetihez képest és közel azonos volt az előző év azonos hetében jelentettel.

Az **enteritis infectiosa** előfordulása ugrásszerűen emelkedett a 46. hetihez viszonyítva, a bejelentett megbetegedések száma kétharmadával több, mint az előző év azonos hetében regisztrált esetszám, és közel azonos a 2002-2006. évi megfelelő medián értékével.

A héten 12 új közösségi (4-4 kórházi, időotthoni és oktatási intézmény) gastroenterális járványról értesült az OEK Járványügyi osztálya. Az etiológia 4 járványnál **calicivírus**, a többi járvány esetében még ismeretlen, a laboratóriumi vizsgálatok folyamatban vannak.

Az **akut vírushepatitisek** száma csaknem megegyezett az előző hetivel. A héten nyilvántartásba került 14 megbetegedésből 5 Hajdú-Bihar megyei eset, ezekből három egy területi hepatitis A járványhoz tartozik.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** és a **varicella** bejelentések száma az előző hetihez hasonlóan alakult. Mindkét betegség járványügyi helyzete kedvezőbben alakult, mint az előző évek azonos hetében. A héten **morbillit** és **pertussist** nem jelentettek. Három **parotitis epidemica** és egy **rubeola** gyanús megbetegedés került nyilvántartásba, a virológiai vizsgálatok folyamatban vannak.

Az **idegrendszeri fertőző megbetegedések száma** az előző hetihez képest emelkedett. Az 5 meningitis purulenta diagnózissal jelentett eset közül 2 esetben ismert az etiológia (egy esetben *Listeria* sp., és egy esetben *Neisseria meningitidis* B szerocsoport). A virális etiológiájú tünetegyüttesek közül egy esetben sikerült az etiológiát azonosítani: a meningitis serosa megbetegedést Nyugat-nílusi láz vírusa okozta.

A **Lyme-kór** megbetegedések száma azonos volt az előző héten regisztrált esetszámmal. Kétharmadával több bejelentés érkezett, mint az előző év azonos hetében és majdnem duplája a 2002-2006. évi medián értéknek.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

47/2008.sz.heti jelentés (weekly report)

(2008.11.17– 2008.11.23.)

Betegség Disease	a 47. héten (week)			az 1 – 47. héten (week)		
	2008.11.17- 2008.11.23.	2007.11.19- 2007.11.25.	Medián 2002- 2006	2008.	2007.	Medián 2002- 2006
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus*	-	-	-	2	1	-
Botulizmus	-	-	.	3	8	.
Salmonellosis	223	102	115	5445	5231	6216
Dysentheria	2	1	5	94	77	128
Dyspepsia coli	-	1	-	25	34	49
Egyéb E.coli enteritis	-	-	-	17	31	47
Campylobacteriosis	104	108	134	4160	4224	5502
Yersiniosis	-	-	1	33	39	52
Enteritis infectiosa	847	503	884	33512	30708	36704
Hepatitis infectiosa	14	5	21	374	482	753
AIDS	1	1	-	21	21	22
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	1	-	14	9	16
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	33	56	23
Scarlatina	47	127	82	3008	6569	2575
Morbilli	-	-	-	5	4	3
Rubeola	1	-	1	19	16	53
Parotitis epidemica	3	1	3	99	83	162
Varicella	459	538	768	32263	44194	42030
Mononucleosis inf.	39	21	29	997	915	1299
Legionellosis	-	-	-	22	21	49
Meningitis purulenta	5	6	4	223	236	220
Meningitis serosa	2	2	2	107	62	107
Encephalitis infectiosa	2	2	1	127	155	118
Creutzfeldt-J.-betegség	2	-	-	19	17	11
Lyme-kór	21	12	11	1730	929	1123
Listeriosis	-	1	-	13	5	6
Brucellosis	-	-	-	-	1	-
Leptospirosis	-	1	-	20	29	33
Ornithosis	2	-	1	9	31	50
Tularemia	2	-	-	28	21	80
Tetanus	-	-	-	4	3	5
Vírusos haemorrh. láz	1	-	1	11	12	4
Malaria*	-	-	-	4	8	8
Toxoplasmosis	2	2	4	90	77	126

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2008.11.25.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

47/2008. sz. heti jelentés (weekly report) (2008.11.17 - 2008.11.23.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	16	-	18	58	1	9	62	10	-	7	-
Baranya	25	-	9	9	-	1	8	-	1	-	-
Bács-Kiskun	2	-	1	39	-	2	35	-	-	-	-
Békés	3	-	-	28	-	1	4	-	-	2	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	7	-	7	33	-	3	39	1	-	2	1
Csongrád	9	-	17	90	2	5	32	4	-	1	-
Fejér	2	1	6	61	2	2	8	2	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	10	-	12	37	2	4	35	1	-	-	-
Hajdú-Bihar	6	-	9	15	5	3	16	2	-	-	-
Heves	1	-	-	29	-	-	3	2	1	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	3	-	1	47	-	3	24	4	-	-	1
Komárom-Esztergom	1	-	1	70	-	-	6	2	-	2	-
Nógrád	4	-	1	29	-	2	60	-	-	4	-
Pest	12	-	8	31	2	4	15	2	2	2	-
Somogy	82	1	1	91	-	3	12	1	-	1	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	-	1	24	-	-	15	-	-	-	-
Tolna	2	-	1	42	-	2	25	1	1	-	-
Vas	32	-	5	6	-	-	1	2	-	-	-
Veszprém	3	-	5	92	-	3	37	3	-	-	1
Zala	2	-	1	16	-	-	22	2	-	-	-
Összesen (total)	223	2	104	847	14	47	459	39	5	21	3
Előző hét (previous week)	181	-	120	601	13	44	438	22	2	21	1

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2008.11.25.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tiszti főorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: **www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;**
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: **http://oek**

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tiszti főorvos:
dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:
Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:
Vizinger Ferenc